Anul al 56-lea
14 Pagini

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750
pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport
cu tariful poștal
și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Nr. 154 Joi 8 Iunie 1939
14 Pagini
P I I I I

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

PROBLEMA CURĂȚENIEI, IN CAPITALĂ

O serie de dispoziţiuni luate de autorităţi, — dar din nenorocire nu şi totdeauna respectate de marele public, — urmăresc să dea Capitalei ţării noastre înfăţişarea cuvenită şi sub raportul curăţeniei.

Măsurile erau de mult necesare, şi am salutat edictarea lor cu o sinceră satisfacţie.

Ceeace se constată însă, deocamdată, este lipsa de real interes a unei părţi din public, în ce priveşte aplicarea măsurilor în chestiune. Ca totdeauna în asemenea împrejurări, bunele intenţiuni ale autorităţii se lovesc de lipsa de disciplină a unui public care, totuşi, are numai de câştigat de pe urma lor.

Oribila deprindere a aruncării în stradă a resturilor menajere, obişnuinţa, — deopotrivă de rea, — de a zvârli în stradă hârtiile şi învelişurile pachetelor, ca şi primejdioasa apucătură a celor cari lasă să cadă pe stradă cojile de portocale, sunt tot atâtea lucruri cari trebuesc să dispară imediat.

Cu părere de rău trebue să recunoaştem că o bună parte a publicului nostru are nevoie de o educaţie specială în această privinţă.

Dacă măsurile luate vor fi sistematic nesocotite, — şi marea massă găseşte totdeauna mijlocul de a se deda la asemenea exerciţii, înşelând ades vigilenţa autorităţii — blocurile, ascensoarele, radio şi toate elementele cari constituesc mândria unei vieţi edilitare moderne vor distona totdeauna şi în mod penibil cu degradatoarea cartă de vizită lăsată pe trotoare de un public rău nărăvit.

Crudelor adevăruri de mai sus avem să le adăogăm încă unul, cu care suntem siguri, toată lumea bine intenţionată va fi de acord: Sancţiunile prompte, aplicate tuturor recalcitranţilor, sunt singurul remediu, şi cel mai eficace, pentru remedierea unei stări de lucruri care nu mai poate dăinui.

DRAMA SUBMARINULUI ENGLEZ „THETIS"

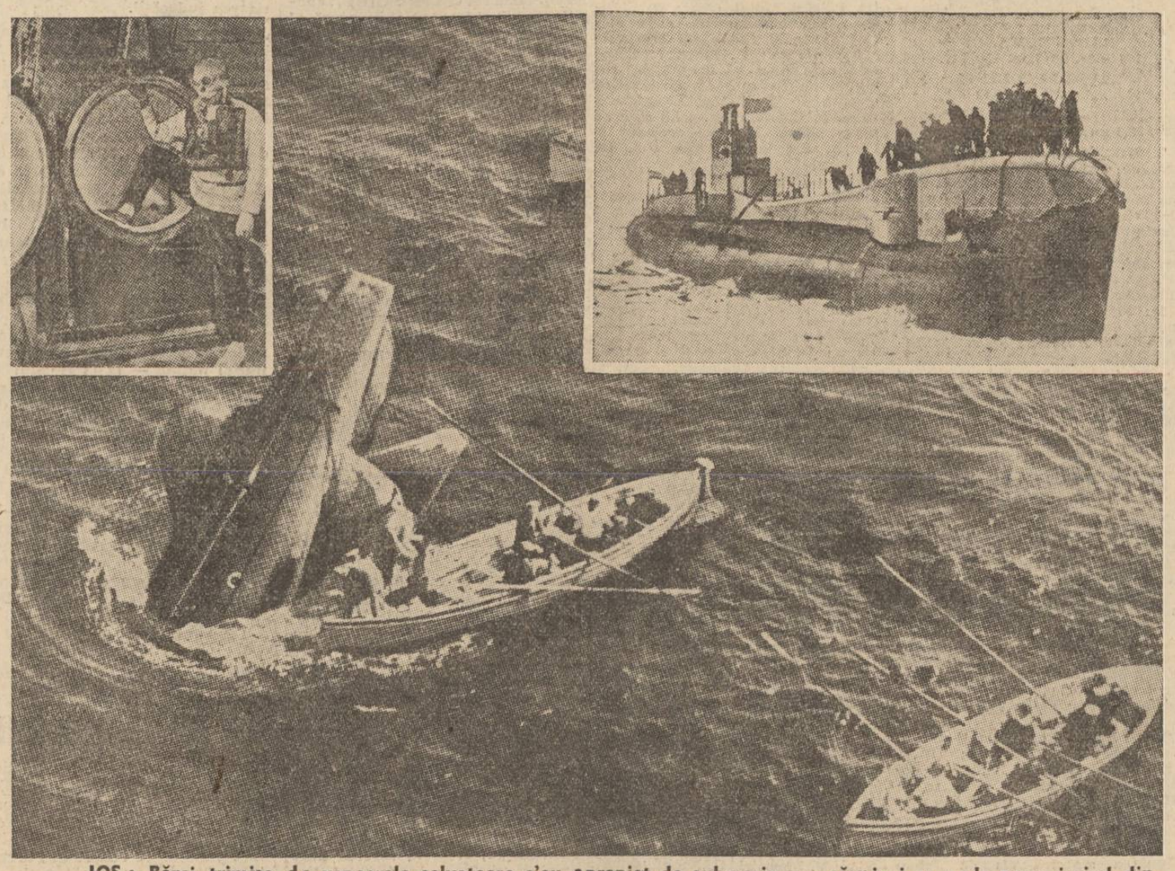

JOS: Bărci trimise de vapoarele salvatoare s'au apropiat de submarin, — căruia i se vede pupa ieşind din apă, — şi caută să ia pe membrii echipagiului cari au reuşit să iasă din submairn.
SUS, dreapta: Submarinul „Thetis", în momentul lansării lui, la 4 Martie a. c.
SUS, stânga: Un marinar, având cu el „plămânul Davis", se pregăteşte să intre în rezervoriul submarinului spre a încerca să-l ridice la suprafaţă. *(Amănunte în corpul ziarului)*

„UN NOU TIP DE OM"?

Un manifest al congresiştilor universitari din Underseaker

de R. SEIŞANU

Zilele trecute s'a ţinut un congres universitar internaţional la Underseaker, în Suedia, la care au luat parte 200 de profesori şi studenţi, — delegaţi ai 25 de universităţi din zece ţări, europene şi americane.

Care a fost scopul acestui congres?

Din dezbaterile făcute în jurul chestiunilor înscrise în ordinea de zi, reese că preocuparea de căpetenie a universitarilor, adunaţi la Underseaker a fost crearea unui nou tip de om, care prin însuşirile lui intelectuale şi morale să îndeplinească în condiţiile cele mai bune misiunea sa în viaţa socială.

Să nu uităm, că atât în ţările europene, precum şi în cele americane, s'a vorbit mult, după războiu, de criza universitară, care înseamnă nu numai o criză a culturii, dar şi o criză a unei societăţi dezorientată. Numeroase personalităţi proeminente din ţările cu o civilizaţie veche şi cu tradiţii universitare au formulat critici severe împotriva actualului sistem de învăţământ superior, care n'ar corespunde cerinţelor sociale moderne şi nici intereselor naţionale; ca şi împotriva tineretului ce consideră Universitatea sau şcoala superioară de specialitate drept fabrici de diplome, necesare exerciţiului unor profesiuni rentabile, fără nicio altă preocupare de ordin mai înalt, naţional, cultural şi moral.

Unul dintre cei mai mari poeţi şi critici literari ai Angliei, d. Claudesley Brereton, dr. honoris causa al Universităţii franceze din Lille, a studiat starea de spirit a generaţiei actuale din patria sa şi iată ce constatări a făcut:

„De câtva timp în Anglia, generaţia prezentă a fost obiectul atacurilor sau criticilor destul de numeroase. Cea dintâiu observaţie ce trebue făcută este tendinţa de nemulţumire a generaţiei prezente. Tinerii impută generaţiei precedente că n'a ştiut să împiedice războiul şi nici să-i culeagă roadele. De aci o scădere universală a principiului de autoritate, care se traduce printr'o nepăsare generală faţă de orice tradiţie religioasă, printr'o ură împotriva convenţiilor sociale şi printr'un suveran dispreţ faţă de tehnica tuturor artelor, la care se adaugă un soi de voinţă sălbatecă de a construi totul din nou, după ce se va face tabula rassa *din întreaga civilizaţie anterioară. Nimic nu este mai semnificativ decât această stare de spirit pe care literatura de azi o produce. In nicio parte această scădere a autorităţii nu este mai accentuată ca în viaţa de familie. Respectul copiilor faţă de părinţii lor a dispărut".*

„Pe când altă dată studenţii nu erau preocupaţi de ceeace vor face după sfârşitul studiilor lor, astăzi ei sunt grozav de îngrijoraţi să-şi găsească o ocupaţie".

In Statele-Unite ale Americei, în urma unei anchete

(Continuare in pag. 2-a)

Prinţul Regent Paul şi Prinţesa Olga au părăsit Berlinul

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 5. — Partea oficială a vizitei Prinţului Regent Paul al Iugoslaviei şi a soţiei sale s'a încheiat azi.

In cursul după amiezii, Prinţul Regent a făcut o lungă vizită d-lui Hitler.

Inalţii oaspeţii au părăsit azi d. a. Berlinul şi vor sta mâine dimineaţă la Dresda, urmând să plece în cursul după amiezii la Schorfheide, unde au fost invitaţi de mareşalul Goering la castelul acestuia dela Korinhall iar de acolo vor pleca la Belgrad.

Cu ocazia plecării oaspeţilor dela Berlin, şcoalele şi-au suspendat cursurile, iar după amiază instituţiile publice şi particulare n'au lucrat.

Salariaţii acestor instituţii, cărora li s'au plătit lefurile pentru toată ziua, au făcut front dela castelul Bellevue până la gară.

O mulţime enormă a aclamat pe oaspeţi pe tot parcursul.

La gară, Prinţul Paul şi Prinţesa Olga au fost salutaţi de Fuehrer, de mareşalul Goering, de membrii guvernului, de ambasadorul Italiei şi alţii.

*

Afară de comunicatul oficial de la sfârşitul vizitei, cercurile autorizate germane declară că rezultatul vizitei este acela de a fi contribuit la întărirea relaţiilor amicale dintre cele două ţări. Nu s'au încheiat pacte secrete şi nici alte angajamente n'au fost examinate sau încheiate, deoarece, după cum spun aceleaşi cercuri, vizitele oficiale în genul acesteia nu sunt menite luării de astfel de angajamente de natură politică. Dealtminteri şi cercurile autorizate iugoslave se exprimă în acelaş mod.

Două discursuri

De o parte şi de cealaltă a Rinului, două glasuri autorizate au vorbit în cadre diferite, despre pace şi războiu.

Primul ministru al Franţei, d. Daladier, a făcut în faţa comitetului executiv al partidului radical socialist — deci într'un cadru politic — o expunere a politicii externe a ţării sale; iar d. Hitler, cancelarul Reichului, şi-a rostit discursul la congresul asociaţiei foştilor luptători germani, adică într'un cadru cu un caracter mai mult militar.

Nu este în intenţia noastră să comparăm aceste discursuri între ele. Totuşi socotim că, întru cât şi unul şi altul au urmărit precizarea unei atitudini şi justificarea ei, există între ele un paralelism care justifică în deajuns o analiză concomitentă a părţilor lor esenţiale.

D. Daladier a vorbit în numele ideei de pace prin colaborare şi în potriva oricărei dominaţiuni.

„Europa are de ales — a spus d-sa — între colaborare şi dominare".

Franţa a ales: ea este pentru colaborare şi de aceea a precizat d. Daladier: „Franţa a ţinut să dea asigurări lumii că se află în fruntea acelor ţări cari vor împiedica târârea Europei către o catastrofă prin uneltirile puterilor ce urmăresc dominarea".

Dar primul ministru al Franţei a fixat în acelaş timp punctele cardinale ale politicei franceze: contra oricărei agresiuni; contra fanatismului ideologic; contra revendicărilor „aşa zisului spaţiu vital"; contra ori cărei „violenţe sau brutalităţi".

Politica franceză însă, nu este inspirată numai de negaţiuni. Ea are obiecte pozitive pe care d. Daladier le-a formulat astfel:

„Spunem „da" tuturor iniţiativelor drepte şi constructive şi spunem „da" oricărei acţiuni care va avea drept urmare reluarea schimburilor economice intense în întreaga lume şi o mai echitabilă repartiţie a materiilor prime".

Este evident că prin precizarea acestor obiective pozitive ale politicei externe franceze, d. Daladier a voit să arate dorinţa Franţei de a nu fi exclusă nici o ţară din colaborarea internaţională, recunoscând în acelaş timp că, pentru ca această colaborare să fie mai uşor realizabilă, Franţa e gata să examineze o mai echitabilă repartiţie a materiilor prime, adică în mod indirect o discuţie pe teren economic a problemei coloniale.

Primul ministru a ţinut în acelaş timp să respingă acuzaţia pe care a calificat-o drept un „pretext invocat pentru nevoile propagandei, că Franţa ar urmări prin acţiunea ei diplomatică încercuirea Germaniei".

„Suntem pentru colaborare — a spus d-sa — ceea ce înseamnă cu totul altceva de cât încercuire".

Dacă această politică de colaborare n'a reuşit până acum, dacă Franţa a fost nevoită să ia pe de o parte măsuri militare intense şi să activeze pe cale diplomatică pentru asigurarea păcii, este pentrucă — a precizat d. Daladier — „de fiecare dată când am făcut un pas înainte în domeniul colaborării ni s'a răspuns printr'o acţiune de forţă".

In opunere cu discursul d-lui Daladier, cancelarul Hitler a ţinut să fie acuzator.

Cancelarul a acuzat pe autorii tratatului de la Versailles, precizând pe englezi şi pe francezi, că ei au urmărit războiul din 1914 pentru „furtul coloniilor germane, nimicirea comerţului german şi a flotei germane, deci distrugerea bazei vitale germane şi doborirea puterii ei politice".

D. Hitler a adăugat că Franţa şi Anglia urmăresc şi azi aceleaşi scopuri ca şi în trecut.

In a doua parte a discursului său, cancelarul Hitler a ţinut să sublinieze deosebirea profundă între concepţia politică a Germaniei de ieri şi aceea a Germaniei naţional-socialiste.

„Naţional-socialismul care s'a născut în timpul marelui războiu — a spus d. Hitler — nu este altceva decât spiritul unui luptător pentru naţiune şi pentru Reich". Acest luptător este d-sa şi acest spirit trebue să domine acţiunea tuturor colaboratorilor săi.

„Acel care are de a face cu conducerea statului — a precizat d. Hitler — trebue să nu fie decât un om şi un soldat sută la sută". Aceasta este o condiţie sine qua non şi este legată de sancţiunea îndepărtării:

„In clipa când voi vedea — a declarat categoric d. Hitler — că atitudinea unei personalităţi nu mai corespunde unor anumite împrejurări date, atunci aceasta personalitate va fi înlocuită imediat, oricine ar fi ea".

Această afirmaţie, echivalentă cu un avertisment, sintetizează concepţia politică a Cancelarului şi ea exclude după cum se vede orice posibilitate de discuţie sau divergenţe de păreri în ce priveşte politica Germaniei, nu numai în chestiunile de ordin intern, dar şi în cele de ordin extern.

Firesc, tonul de comandant întrebuinţat de d. Hitler cu prilejul acestui discurs este justificat prin cadrul în care el a fost rostit. A vorbit un fost luptător faţă de alţi foşti luptători.

„In gândul nostru se ridică — a încheiat d. Hitler discursul său — marea epocă a existenţei noastre. In faţa noastră se deschide Marea Germanie".

Rămâne de văzut dacă perspectiva Marei Germanii evocată de d. Hitler va străluci în lumina păcii şi a colaborării sau dacă, opunerea de păreri care rezultă din cele două discursuri va continua să întreţină şi să agraveze încordarea existentă în viaţa internaţională de azi.

Ploaie torenţială in com. Movila Verde (Constanţa)

Constanţa, 5 Iunie

O ploaie torenţială, însoţită de grindină, s'a abătut asupra comunei Movila Verde, din judeţul nostru şi împrejurimilor.

Puhoaiele de apă de pe dealurile învecinate au înundat câteva case de pe vale, înecând mai multe animale mici şi păsări.

Şoseaua care leagă comuna Movila Verde de Dumbrăveni a fost distrusă în câteva locuri.

——xx⊙●●⊙xx——

Regina Mary spre completă vindecare

LONDRA, 5 (Rador). — *Un buletin medical publicat Luni seara cu privire la starea sănătăţii Reginei Mary precizează:*

Progresul pe calea însănătoşirii continuă. Rana dela ochi s'a vindecat complet. Zgârieturile dispar treptat. Starea generală a Reginei este satisfăcătoare.

Regina Mamă va putea în curând să părăsească palatul.

——xx⊙●⊙●⊙xx——

Proscris şi fără cetăţenie...

Monseniorul Voloşin, — fost timp de 8 ore preşedinte al republicii Ucrainei subcarpatice, — a cerut azil Papei.

——xx⊙●⊙●⊙xx——

Avioane prăbuşite

Roma, 5 (Rador). — Un avion militar s'a prăbuşit în apropiere de Vicence.

Pilotul aparatului şi-a pierdut viaţa în acest accident.

*

Helsinki, 5 (Rador). — Un avion construit atât pentru transportul pasagerilor obişnuiţi cât şi pentru transportul bolnavilor s'a prăbuşit în apropiere de Lieksa în Finlanda orientală.

Cinci pasageri, din cari trei copii, şi pilotul au pierit în acest accident.

Atentat neisbutit impotriva Ducesei de Kent

Londra, 5 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas" crede a şti că un atentat s'a încercat astăseară asupra Ducesei de Kent în momentul în care părăsea locuinţa ei, din Belgrave Square.

S'a tras un foc de revolver asupra ducesei, fără a o atinge însă.

O persoană a fost arestată.

DUCESA DE KENT

——xx⊙●●⊙xx——

Prinţul moştenitor al Greciei, în drum spre Romînia

Atena, 5 (Telor). — *Prinţul moştenitor Paul a plecat astăseară cu vaporul „Dacia" la Constanţa, pentru a fi la Bucureşti în ziua de 8 Iunie, când va participa la sărbările restauraţiei şi ale tineretului român în calitate de şef şi reprezentant al tineretului elen.*

Noui ciocniri la frontiera dintre Rusia şi Manciukuo

Tokio, 5 (Rador). — Ştiri din izvor japonez anunţă că dealungul frontierei între Rusia şi Manciukuo s'au produs, Sâmbătă, mai multe ciocniri, în cursul cărora şase soldaţi ruşi au fost ucişi, iar zece răniţi.

Incidentele au fost provocate de soldaţii sovietici, cari au trecut graniţa şi au înfipt un drapel pe teritoriul Manciukuo-ului la cinci mile spre sud-vest de Ciang-Ling-Tse.

Localitatea aceasta se află la nord de dealul de o mare importanţă strategică, Ciang-Ku-Feng, unde s'au petrecut în Iulie 1938, serioasele incidente cunoscute.

Biserici vechi din Ardeal

Biserica ortodoxă din Ribiţa, Ţara Moţilor, zidită în anul 1417

SCRISORI DIN PARIS

Lupta in jurul unui fotoliu — Sâcâieli pentru o comoară

de RENE SAIVE

Paris, Iunie

Franţa e atât de bogată în literaţi, încât academiile roesc.

Desigur, nu toate au aceeaş importanţă. Şi chiar, când se vorbeşte de Academie, se înţelege că se desemnează astfel singura, marea, adevărata Academie, vreau să spun Academia Franceză.

In principiu, aceasta numără 40 de membri — cei patruzeci nemuritori. In realitate, însă, nemuritorii mor atât de des, încât ilustra societate nu se poate întruni niciodată în întregime.

Din fericire, există altă academie, mai puţin numeroasă — nu admite decât zece membri — mai puţin celebră şi în care moralitatea este deasemenea mai mică: Academia Goncourt.

Se întâmplă, deci, că literaţii şovăesc în alegerea lor între Academia franceză sau Academia Goncourt.

D. Sacha Guitry, talentatul domn Sacha Guitry, a rezolvat de curând această dilemă tulburătoare. După multe şovăeli, a sfârşit prin a lua o hotărâre. Îşi va pune candidatura la Academia Goncourt.

Când s'a cunoscut la Paris hotărârea lui, aceasta a pricinuit un adevărat scandal.

D. Sacha Guitry la Academia Goncourt? Ce mai eveniment!

Mai întâi, unii au remarcat că nu era uzul să se anunţe cu atâta vâlvă o candidatură. Şi fiindcă, în acest răstimp, s'a hotărît să se fixeze la 28 Iunie — în locul lunii Septembrie — data alegerii, aceiaşi nemulţumiţi au adăogat că d. Sacha Guitry era, în adevăr, prea grăbit.

In sânul Academiei, candidatura aceasta senzaţională a produs o adevărată perturbare. De pe acum, s'au format două tabere: pentru şi contra d-lui Sacha Guitry. Cine va învinge? Cei cari sunt pentru d. Guitry sunt foarte activi şi pretind că celebrul actor va ridica prestigiul Academiei. In schimb, cei cari sunt contra lui, îl atacă cu înverşunare. Printre aceştia, cel mai agitat este, firesc, Lucien Descaves, care a şi redactat o scrisoare de demisie pe care o va publica în cazul că scrutinul nu va corespunde dorinţelor sale.

Astfel stau lucrurile.

D. Sacha Guitry, care se credea irezistibil şi a tot puternic, a rămas foarte surprins. Singurul fapt că i se discută candidatura îi pare o crimă de lèse-majestate.

Şi cineva, făcând aluzie la neplăcerile lui sentimentale, a exclamat: „Hotărît, are tot atâta trecere la academiile literare cât are şi la femei".

*

Dar acestea sunt lucruri cari n'ar pasiona marele public, dacă personalitatea d-lui Sacha Guitry n'ar depăşi cu mult cadrul cronicii literelor

Lumea se interesează mult mai mult, în definitiv, de soarta celor 9 zidari, cari acum câteva

(Continuare in pag. 2-a)

Consiliu de cabinet la Paris

Paris, 5 (Rador). — Un consiliu de cabinet s'a ţinut Luni după amiază.

La ora 19,40 s'a dat următorul comunicat:

„Reuniunea a fost consacrată examinării diferitelor proiecte de decrete legi, interesând îndeosebi apărarea naţională.

Aceste proecte vor fi prezentate mâine aprobării consiliului de miniştri".

Se anunţă noui agresiuni împotriva polonezilor din Germania

Varşovia, 5 (Rador). — Agenţia „Pat" transmite din Koenigsberg:

Agresiunile împotriva polonezilor continuă. In localitatea Purda din districtul Allenstein, mai mulţi germani au spart toate geamurile şcolii poloneze.

In localitatea Jondorf din acelaş district, au fost deasemeni sparte geamurile şcolii poloneze.

Trebue subliniat că pentru a treia oară autorii acestor incidente cari nu pot fi găsiţi de poliţie, sparg geamurile şcolii polone din localitatea Jondorf.

Se semnalează o recrudescenţă a exceselor anti-poloneze în provincia Saxa.

Polonezii sunt ţinta unor agresiuni continue, iar autorităţile germane fac fel de fel de şicane populaţiei polone.

Ameninţările şi injuriile la adresa polonezilor se produc aproape zilnic.

In localitatea Benwitz, din apropiere de Leipzig, primarul a reţinut paşaportul unui muncitor polonez. Acesta cerând să i se restitue paşaportul, a fost imediat arestat fără niciun fel de motiv.

In apropiere de Bitterfeld, polonezul Urbanik a fost arestat de jandarmi. Alte cazuri de agresiuni şi arestări sunt deasemeni semnalate.

ASOCIAŢII GERMANE DIZOLVATE IN POLONIA

Berlin, 5 (Rador). — Agenţia D. N. B. transmite:

Autorităţile poloneze din Poznan au dizolvat în districtul Neutomischel toate grupările locale ale partidului Tineretului german, în număr de 14.

Deasemeni, au fost dizolvate toate grupările locale ale Asociaţiei ţăranilor germani, în număr de 12 precum şi societăţile de gimnastică şi de ciclism.

Arhivele şi bunurile acestor asociaţii au fost confiscate.